

Aktualności

25.04.2021 20:04

Liczba wyświetleń: 249

Treść

Czytając wydarzenia historyczne Sądeckich z okresu pierwszej wolnej elekcji 1573 roku, korzystając z literatury (Księgi Grodzkie i Ziemskie XV-XVIII w.), trafiłem na fakty z Przysietnicy. Pisałem w opisie historii Przysietnicy o przynależności mieszkańców do zamku w Rytrze, w związku z obroną granic Królestwa, a co za tym idzie przynależności koronie. Król Polski Stefan Batory wprowadził do systemu obronności Królestwa Polskiego model wybraniectwa. Była to formacja sposobienia wojskowego, którą zaproponował na sejmie w 1578 r. tworząc formację wojskową złożoną z kmieci. W ramach której każde 20 łanów zarówno wsi i miast królewskich, miało uzbroić i wysłać jednego żołnierza, zwanego wybrańcem. Konstytucja królewska głosiła, iż: „A takowy na pieszego obrany i postanowiony, od czasu ma być i będzie wolen od wszelkich powinności naszych, jak czynszu, poboru łanowego, robót, powozów, podwód i inszych onera (ciężarów), angarej i preangarej. Ażeby przeto wina jaka w pożytkach naszych i Rzeczypospolitej nie była, tedy za tego jednego ze dwudziestu na pieszego obranego, drudzy dziewiętnastu onera zastępować i odprawiać będą powinni. Powinność zaś pieszego takowego każdego ta: w każdą ćwierć roku do rotmistrza swojego albo jego porucznika, na to miejsce, któremu będzie przezeń oznaczone, stawić się do monstrowania z rusznicą nadrzędną, z szablą, siekierką, w sukni swej barwy, takiej, jaką mu rotmistrz albo porucznik jego naznaczy, z inszymi pieszymi podobnej. Proch też swój ołów ma mieć”. Sformowano w królestwie oddziały piechoty wybranieckiej, w

liczebności 2000 żołnierzy. Wyznaczono również łany wybrańskie w gruncie dworskim przekazując wybrańcom. Przywilej na wybraniectwo w Przysietnicy posiadała rodzina Czyżowskich. Rola Wybrańska była zlokalizowana od dzisiejszego Osiedla Górali po obydwu stronach drogi do Przysiółka Cuprów, były to 2 łany czyli 34 ha. Rolę Wybrańką sprzedała rodzina Czyżowskich góralom z Poronina w 1858 roku, a byli to:(Szostak, Gał, Dorula, Marduła). (K.G.)

-materiały źródłowe "Inwentarze archiwum historyczne we Lwowie",
"Kataster Galicyjski" udostępniony przez Jerzego Sobczaka

[Przewiń do początku](#)